Neptun kód (tanrendből):	BTTON211HIS		
Az óra címe:		**Oktató(k):**	**Tárgyjegyző:**
Európa a kora középkorban (Középkori egyetemes történelem)		**Horváth Emőke**	**Horváth Emőke**
Az óra címe angol nyelven:			
Medieval World History (Lecture)			
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága (felhasználás más képzésben kóddal együtt):			

Az óra típusa (előadás, szeminárium, gyakorlat):	Beszámolási kötelezettség (gyak.jegy, kollokvium)	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel (kóddal):
előadás	kollokvium	2	3	-

Az óra tartalmi ismertetése:

Az előadás áttekintést nyújt a IV-X. század közötti egyházi, politikai, társadalmi és gazdasági változásokról. Kitekint az arab világra, illetve annak európai vonatkozásaira, továbbá a Bizánci Birodalomra.

Az óra tematikája (12 hétre lebontva):

1. Bevezetés, a középkor fogalma, egyes korszakai. Az antik örökség
2. A római-barbár kapcsolatrendszer. A jelentősebb barbár államalakulatok sajátos vonásai.
3. A keresztény vallás megerősödése és elterjedése a Római Birodalomban, a korai egyházviták.
4. A szerzetesség kiformálódása Keleten és eszméjének megjelenése Nyugaton. A nyugati szerzetesség a XI. századig.
5. A pápaság intézménye és szerepe Itáliában.
6. Bizánc a VI-VIII. században
7. Bizánc a IX-X. században
8. Kelet-Európa a kora középkorban
9. Arábia Mohamed előtt, Mohamed tevékenysége, az iszlám jellemzői.
10. Az arab hódítás, Hispánia és Itália a kora középkorban
11. A Karoling állam, Nagy Károly tevékenysége, a Karoling birodalom szétesése.
12. A társadalom átrendeződése

5 vizsgakérdés a kötelező irodalom alapján:

1. A római-barbár kapcsolatrendszer fázisai, az egyes barbár államok jellemzői
2. A kereszténység megerősödése és államvallássá válása, az egyházi intézményrendszer kialakulása
3. Justinianus és kora. Justinianus jogalkotó tevékenysége és egyházpolitikája
4. A Meroving és a Karoling állam, Nagy Károly uralkodásának jelentősége
5. A nyugati arab hódítás, az Ibériai-félsziget a VIII-X. században

Jegy szerzésének feltételei (pl. Zárthelyi, stb.):

Rendszeres óralátogatás, kollokvium.

Kötelező irodalom (max. 3 tétel):

Brown, Peter: *Az európai kereszténység kialakulása*. Atlantisz, Bp., 1999.
Meyendorff, John: *Birodalmi egység és keresztény szakadások*. Bp.2001.
Ostrogorsky, Georg: *A bizánci állam története*. Osiris, Bp., 2001.
Pirenne, Henri: *A középkori gazdaság és társadalom története*. Gondolat, Bp., 1983.

Ajánlott irodalom:

Bíborbanszületett Konstantin: A birodalom kormányzása. Ford. Moravcsik Gy. Bp., 1950.
Einhard: Nagy Károly élete. Bp., 1901.
Iordanes: Getica: Bp. 2001. vagy Jordanes: A gótok eredete és tettei. Középkori krónikások III.köt. Brassó,

1904
Montgomery Watt, William: Az iszlám rövid története. Budapest, 2000.
Prokopiosz: Titkos történet. Helikon, Bp., 1984.
Zimmermann: A középkori pápaság. Bp. 2002.

Egyéb tudnivalók (pl.: tananyag, követelmények, stb. internetes elérhetősége):

Írásbeli (teszt) kérdések (max. 30 kérdés):

A vizsga szóbeli.

1. Értelmezze az alábbi fogalmakat:

Fodus
Akkulturáció
Renovatio imperii
Thema
Sztratiota
Ikonoklasztia
Capitulum
zarándoklat
beneficium
feudum

2. Röviden jellemezze az alábbi személyek tevékenységét:

Arius
Justinianus
Nagy Károly
Cassianus
Szent Benedek
Nagy Szent Gergely
Nagy Theoderik
Nagy Károly

3. Adja meg az alábbi események időpontját

- a chalcedoni zsinat
- a bencés rend megalapítása
- a Cluny reform
- Nagy Károly császárrá koronázása
- Justinianus uralkodása